

Liekokääpä

Tallstocksticka
Gloeophyllum protractum

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Monivuotinen liekokääpä on pienehkö, kova, hyllymäisesti kasvava kääpä. Yläpinnan väri muuttuu iän mukaan: nuoret osat ovat kauniin kellanruskeat, vanhemmat lyijynharmaat ja mustat. Alapinta ja malto ovat ruskeat. Pillit ovat suurehkot ja pyöreät tai pitkulaiset. Melko samannäköisellä riukukäävällä (*Phellinus viticola*) on pienemmät pillit, eikä sen lakin pinnalla ole koskaan hopeanharmaata väriä. Liekokääpä muistuttaa myös sokkelohelttaista aidaskääpää (*G. sepiarium*), joka on hyvin yleinen koko maassa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Liekokääpä kasvaa männyn, harvoin kuusen tai lehtipuiden, kuivissa ja kuorettomissa kaatuneissa rungoissa. Joskus lajin voi löytää myös rakennushirsistä. Kasvupaikat ovat avoimia ja valoisia, usein havumetsien paloalueita. Lajin nykylevinneisyys ulottuu Pohjois-Karjalasta Kittilän Lappiin asti.

Nykytila ja uhkatekijät

Liekokääpä on harvinaistunut kelomäntyjen vähentymisen ja metsäpalojen tehokkaan torjunnan takia. Etelä-Suomesta liekokääpä on hävinnyt melkein kokonaan.

Hoitosuositukset

Liekokäävän esiintymispaikan läheisyydessä tulisi hakkuiden yhteydessä kelot ja maapuut jättää metsään. Metsän kuluksusta olisi suositava. Luonnonhoidollisen kulutuksen toteuttamiseen on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hermansson, J. Faktablad: *Gloeophyllum protractum* – tallstocksticka. Teoksessa Larsson, K.-H. (red.). 1997. Rödlistade svampar i Sverige - Artfakta. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. 547 s.
- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmuuseumi, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.

Kuvat: Pekka Helo